

PROTOKÓŁ
posiedzenia Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP
Uniwersytet Rzeszowski
23 czerwca 2017 r.

W posiedzeniu udział wzięli:

Członkowie UKF KRUP:

- 1) dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM – UWM w Olsztynie - Przewodniczący,
- 2) ks. prof. UKSW dr hab. Maciej Bała – UKSW w Warszawie,
- 3) dr hab. Zbigniew Bukowski, prof. nadzw. – UKW w Bydgoszczy,
- 4) dr hab. prof. UŚ Michał Daszykowski – Uniwersytet Śląski,
- 5) prof. dr hab. Danuta Dziawgo – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- 6) prof. dr hab. Waldemar Gos – Uniwersytet Szczeciński,
- 7) dr hab. Jerzy Halicki, prof. UwB – Uniwersytet w Białymstoku,
- 8) prof. dr hab. Wiesława Miemiec – Uniwersytet Wrocławski,
- 9) prof. dr hab. Jacek Popiel – Uniwersytet Jagielloński,
- 10) prof. dr hab. Janusz Słodczyk – Uniwersytet Opolski,
- 11) prof. dr hab. Mirosław Szreder – Uniwersytet Gdański,
- 12) dr hab. Grzegorz Ślusarz, prof. UR – Uniwersytet Rzeszowski,
- 13) prof. dr hab. Andrzej Tarlecki – Uniwersytet Warszawski,
- 14) dr hab. Grzegorz Urbanek, prof. UŁ – Uniwersytet Łódzki,
- 15) prof. UAM dr hab. Tadeusz Wallas – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- 16) prof. dr hab. Jerzy Węclawski – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
- 17) dr hab. Barbara Zbroińska, prof. UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Obecni byli również:

- 1) prof. dr hab. Sylwester Czopek - JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego,
- 2) dr hab. Józef Cebulski, prof. UR - Prorektor ds. infrastruktury i współpracy z gospodarką Uniwersytetu Rzeszowskiego,
- 3) mgr inż. Jarosław Szlęzak - Kanclerz Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Otwierając trzecie w kadencji 2016-2020 posiedzenie Uniwersyteckiej Komisji Finansowej KRUP, przewodniczący dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM serdecznie powitał zebranych i przekazał głos gospodarzowi dr hab. Grzegorzowi Ślusarzowi, prof. UR.

Dr hab. Grzegorz Ślusarz, prof. UWM powitał zgromadzonych w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego, a następnie przedstawił: JM Rektora UR prof. dr hab. Sylwestra Czopka, Prorektora ds. infrastruktury i współpracy z gospodarką dr hab. Józefa Cebulskiego, prof. UR oraz Kanclerza mgr. inż. Jarosława Szlęzaka.

Rektor, prof. dr hab. Sylwester Czopek serdecznie powitał uczestników spotkania, przekazał informacje dotyczące struktury organizacyjnej, działalności oraz misji Uniwersytetu Rzeszowskiego, a następnie życzył Komisji wielu trafnych przemyśleń i owocnych obrad.

Dr hab. Józef Cebulski, prof. UR przedstawił najważniejsze projekty inwestycyjne oraz unikatową aparaturę badawczą Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM przedstawił porządek obrad Komisji:

1. Prezentacja raportu „*Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych za 2016 r.*” oraz dyskusja.
2. Informacja o sytuacji finansowej uniwersytetów w 2017 r. w świetle planów rzeczowo-finansowych.
3. Informacja nt. propozycji dotyczących finansów w świetle dyskusji nad założeniami do projektu „ustawy 2.0”.
4. Sprawy wniesione i organizacyjne. Podsumowanie obrad.

1. Prezentacja raportu „*Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych za 2016 r.*” oraz dyskusja.

Przewodniczący UKF przeszedł do roboczej części posiedzenia i zwrócił się z prośbą do prof. dr. hab. Mirosława Szredera (Uniwersytet Gdański) o omówienie prezentacji związanej z publikacją „*Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych za lata 2010-2016*”.

Prof. dr hab. Mirosław Szreder poinformował, że dział kontrolingu Uniwersytetu Gdańskiego opracował przedmiotowy raport po raz trzynasty. Źródłem danych były nadesłane z uniwersytetów sprawozdania F-01/s o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych oraz informacje o liczbie studentów i pracowników pozyskane z systemu POL-on.

Prof. dr hab. Mirosław Szreder zwrócił uwagę, że po raz pierwszy od 12 lat przychody uniwersytetów ogółem w stosunku do roku poprzedniego zmalały o 1,2%. Oznacza to zmniejszenie wpływów pozyskiwanych w ramach: dotacji ministerialnej, działalności naukowo-badawczej oraz odpłatnych form kształcenia.

Równoległe ze spadkiem przychodów o taką samą wielkość, tj. 1,2% zmalały koszty działalności uniwersytetów. Można zatem wnioskować, że uczelnie bardzo dobrze dostosowały swoje wydatki do zmniejszonych wpływów.

Prof. M. Szreder zwrócił uwagę, że po raz pierwszy od roku 2006 r. zmalały przychody z działalności dydaktycznej. Spadek o niemal 3% jest efektem mniejszych wpływów z opłat za usługi edukacyjne oraz malejących przychodów z tzw. pozostałej działalności dydaktycznej (projekty dydaktyczne, zajęcia prowadzone w językach obcych, powtarzanie przedmiotów itp.).

Porównując rok 2016 do roku 2011 dotacja budżetowa wzrosła w uniwersytetach średnio o ok. 40%. Największy wzrost nastąpił w Uniwersytecie Warszawskim (52%), natomiast w Uniwersytecie Opolskim wzrost był najniższy i wyniósł 26,8%.

Przychody uniwersytetów z działalności naukowo-badawczej w 2016 roku wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 1,9%. Wzrost ten był jednak zdecydowanie niższy niż w latach wcześniejszych (2015-5,8%; 2014-10,3%; 2013-6%; 2012-9%; 2011-8%; 2010-20%).

Główną przyczyną słabszej dynamiki wzrostu tych przychodów jest malejąca kwota środków na realizację współpracy naukowej z zagranicą (w tym z funduszy strukturalnych).

W 2016 roku koszty uniwersytetów ogółem w stosunku do roku poprzedniego zmalały o 1,2%. W latach 2010-2013 były one wyższe od przychodów ogółem. Od 2014 roku następuje

zjawisko odwrotne, co oznacza, że przychody uniwersytetów ogółem pokrywają generowane koszty.

Malejąca liczba studentów spowodowała spadek kosztów działalności dydaktycznej w porównaniu do roku poprzedniego.

W grupie kosztów działalności operacyjnej uniwersytety zaoszczędziły na: wynagrodzeniach, zużyciu materiałów i energii, usługach obcych i amortyzacji.

Następnie prof. dr hab. Mirosław Szreder omówił tendencje w pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Wpływy (zwiększenia) przeznaczone na ten cel w 2016 roku w porównaniu do roku ubiegłego wzrosły o 2,8%. Dotacja z MNiSzW w 2016 r. na fundusze pomocy materialnej dla studentów i doktorantów 2016 roku w stosunku do roku 2015 wzrosła o 4%. Wysokość niewydatkowanych przez uniwersytety środków z funduszu pomocy materialnej w 2016 roku w porównaniu do roku 2015 była wyższa niemal o 15%.

Na sytuację finansową uczelni bezpośrednio przekłada się liczba studentów. Porównując rok 2016 do 2015 stan studentów w uniwersytetach ogółem zmalał o 20,8 tys. osób (4,6%). Na studiach stacjonarnych nastąpił spadek o 3,2%, natomiast na studiach niestacjonarnych osiągnął on wartość 9,2%. Liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich (w porównaniu do roku poprzedniego) wzrosła o 1,8%. Natomiast liczba studentów niestacjonarnych trzeciego stopnia zmalała o 5,2%.

Prof. dr hab. Mirosław Szreder zwrócił uwagę na niepokojący spadek liczby słuchaczy studiów podyplomowych, który w porównaniu do 2015 roku wyniósł aż 10%.

Spadek liczby studentów studiów stacjonarnych w uniwersytetach razem wziętych utrzymuje się od 2012 roku, a obecnie znacząco wzrosło tempo tego spadku. W roku 2016 w porównaniu do 2015 liczba studentów studiów stacjonarnych wzrosła jedynie w uniwersytetach: Wrocławskim, Warszawskim i Łódzkim.

Wpływy z opłat za usługi edukacyjne stanowią znaczną część przychodów uniwersytetów i podobnie jak wysokość dotacji podstawowej uzależnione są one od liczby studentów. Analiza danych z lat 2003-2016 wskazuje, że przychody uczelni z tego rodzaju działalności są systematycznie ograniczane.

Mimo tej tendencji w 2016 roku pięć uniwersytetów (Jana Kochanowskiego w Kielcach, Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Rzeszowski i Wrocławski) pozyskało z tego tytułu przychody wyższe niż rok wcześniej. Wpływy z opłat za studia niestacjonarne w roku 2016 w stosunku do roku 2015 spadły o 9,2%. Średnia opłata na 1 studiującego natomiast spadła nieznacznie, bo o 1%.

Odnosząc się do liczby pracowników prof. dr hab. Mirosław Szreder zwrócił uwagę, że zatrudnienie w uniwersytetach ogółem w 2016 r. w stosunku do roku poprzedniego spadło o 3,9% (w grupie nauczycieli akademickich spadek wyniósł 3,5%, w grupie pozostałych pracowników 4,3%). Przeciętna liczba studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego wykazuje do kilku lat tendencję malejącą. W 2016 roku średnia ta wynosiła 14,79 i wahała się od 11,9 w UWM w Olsztynie do 21,4 w UKSW w Warszawie.

Kwota przeznaczona na wynagrodzenia osobowe w roku 2016 w porównaniu do roku poprzedniego spadła o ok. 0,4%. Spadek ten nastąpił na skutek zmniejszonej liczby osób zatrudnionych w uniwersytetach. Przeciętne wynagrodzenie roczne w tym samym porównaniu wzrosło o 3,6%.

Istotne zmiany nastąpiły w wysokości nakładów na rzeczowe aktywa trwałe. Zmniejszyły się one w ciągu roku o ponad 75%. Sytuacja taka oznacza, że w 2016 roku w uniwersytetach

zakończył się czas najpoważniejszych inwestycji infrastrukturalnych, finansowanych ze źródeł budżetowych i funduszy europejskich.

W 2016 roku przychody z działalności badawczej w stosunku do roku poprzedniego wzrosły nieznacznie, bo o niecałe 2%. Rok wcześniej było to niemal 6%. Prof. dr hab. Mirosław Szreder zaznaczył, że w ostatnich latach utrzymała się tendencja malejącego tempa wzrostu tego rodzaju przychodów. W 2016 r. w przeliczeniu na jednego nauczyciela akademickiego przychody z działalności badawczej w stosunku do roku poprzedniego zwiększyły się o 5,7%. Największymi beneficjentami środków na badania od lat pozostają uniwersytety: Warszawski, Jagielloński oraz im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Pod koniec wystąpienia prof. dr hab. Mirosław Szreder odniósł się do sumarycznego wyniku finansowego uniwersytetów, który w 2016 roku był dodatni i wyniósł 169 629,9 tys. złotych. Natomiast w porównaniu do roku poprzedniego wynik był niższy o 15%.

Jeszcze w 2013 roku sześć uniwersytetów wykazywało stratę (w Białymstoku, Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Jana Kochanowskiego w Kielcach, Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Mikołaja Kopernika w Toruniu i Zielonogórski). Z tej grupy w 2014 roku wynik poprawiły i zysk wykazały uniwersytety: w Białymstoku, Mikołaja Kopernika w Toruniu i Zielonogórski. W 2015 roku już tylko jeden uniwersytet wykazywał stratę (Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy). Rok 2016 w dwóch uniwersytetach zakończył się nieprzekraczającą 1 mln złotych stratą (Uniwersytet Śląski i Rzeszowski).

Prof. M. Szreder podkreślił, że poprawa wyniku finansowego uniwersytetów w ostatnich latach jest w dużym stopniu efektem sprzedaży nieruchomości. Przychód z tego tytułu w 2015 roku przekroczył 102 mln złotych, a w 2016 roku - ponad 55 mln złotych. Bez tych środków wynik finansowy uczelni byłby znacznie gorszy. Połowa uniwersytetów publicznych wykazała w 2016 roku dodatni wynik na działalności operacyjnej.

Prezentacja prof. dr. hab. Mirosława Szredera pt: „*Analiza ekonomiczna uniwersytetów publicznych za lata 2010-2016*” stanowi załącznik do protokołu.

Przewodniczący UKF podziękował prof. dr. hab. Mirosławowi Szrederowi za wystąpienie. Dodał również, że przygotowywany w Uniwersytecie Gdańskim raport, jest jedynym opracowaniem, kompleksowo obrazującym sytuację znacznej części szkolnictwa wyższego w Polsce.

Prof. dr hab. Danuta Dziawgo (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) zwróciła uwagę, że dane z UMK i UJ - dotychczas zamieszczane w raporcie - nie obejmowały Collegium Medicum działających w obu uczelniach.

W wyniku dyskusji dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM zaproponował, by od przyszłego roku w „Analizie ekonomicznej uniwersytetów publicznych” dane z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i Uniwersytetu Jagiellońskiego uwzględniały całą uczelnię - łącznie z wydziałami medycznymi.

Komisja poparła zgłoszony wniosek.

Dr hab. Barbara Zbroińska, prof. UJK zgłosiła wniosek o przesyłanie w przyszłości raportu przed planowanym posiedzeniem UKF. Pozwoliłoby to na opracowanie konkretnych wniosków i przeprowadzenie głębszej dyskusji.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM zadeklarował, że we współpracy z Uniwersytetem Gdańskim dołoży starań, aby od przyszłego roku raport był udostępniany przed czerwcowym posiedzeniem Komisji.

2. Informacja o sytuacji finansowej uniwersytetów w 2017 r. w świetle planów rzeczowo-finansowych.

Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM przeszedł do realizacji kolejnego punktu posiedzenia. Następnie zwrócił się z prośbą do prorektorów poszczególnych uniwersytetów o krótkie przedstawienie sytuacji finansowej uczelni na podstawie planów rzeczowo-finansowych na 2017 rok.

Z przekazanych informacji wynika, że dziesięć uniwersytetów (Warszawski, im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Jagielloński, Wrocławski, Śląski, Marii Curie-Skłodowskiej, Warmińsko-Mazurski, Rzeszowski, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Jana Kochanowskiego w Kielcach) otrzymało wyższą dotację podstawową w porównaniu do roku ubiegłego. Najwyższy wzrost uzyskały Uniwersytety: Warszawski, im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Jagielloński oraz Wrocławski i było to odpowiednio: 30,20,18 i 14 mln złotych.

Sześć uniwersytetów (Łódzki, Gdański, Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Szczeciński, Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w Białymstoku) otrzymało dotację niższą niż w 2016 roku. Największy spadek wynosił 6 mln złotych.

Dziesięć uniwersytetów zaplanowało w 2017 roku dodatni wynik finansowy. Prorektorzy zwracali uwagę, że jego wysokość nadal w dużej mierze zależy od wartości sprzedanych nieruchomości.

Uniwersytety: Śląski, Gdański, w Białymstoku i Szczeciński na koniec 2017 roku zaplanowały zerowy wynik finansowy, a w Uniwersytetach: Opolskim, Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie prognozuje się ujemny wynik finansowy.

3. Informacja nt. propozycji dotyczących finansów w świetle dyskusji nad założeniami do projektu „ustawy 2.0”.

Ze względu na niespodziewaną nieobecność przedstawiciela Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego punkt 3. został zdjęty z porządku posiedzenia.

4. Sprawy wniesione i organizacyjne. Podsumowanie obrad.

Przewodniczący UKF poinformował, że KRUP pobrała od wszystkich uniwersytetów składkę w wysokości 1200 zł na finansowanie działalności Uniwersyteckiej Komisji Finansowej. W związku z tym sekretariat Konferencji wystąpił z prośbą o wystawienie noty księgowej na łączną kwotę 22 800 zł. Dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM przypomniał, że zgodnie z decyzją UKF, uniwersytety same pokrywają koszty udziału swoich przedstawicieli w posiedzeniach Komisji. Ponadto corocznie przekazują kwotę 1250 zł do Uniwersytetu Gdańskiego za opracowanie i publikację „Analizy ekonomicznej uniwersytetów publicznych”. Ponieważ wszystkie uczelnie przekazały na konto UG powyższą kwotę, środki zgromadzone na rachunku KRUP pozostały do dyspozycji UKF. W tej sytuacji Przewodniczący zaproponował dwa rozwiązania. Pierwsze – zwrot 1200 zł każdemu uniwersytetowi – oraz

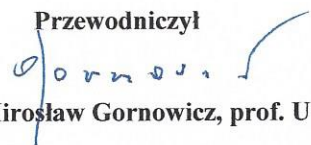
drugie – utworzenie w UWM w Olsztynie subkonta i przeznaczenie kwoty 22 800 zł na bieżące finansowanie działalności UKF. Mogłoby to być np. częściowe opłacenie kolejnej „Analizy ekonomicznej Uniwersytetów publicznych” lub pokrycie niektórych kosztów spotkań Komisji.

Członkowie UKF opowiedzieli się za drugim rozwiązaniem.

Następnie dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM poinformował, że wszystkie tezy, zawarte w stanowisku Komisji w sprawie finansowych aspektów w projektach założeń do „ustawy 2.0” zostały uwzględnione w rozwinięciu oficjalnego stanowiska KRUP wobec projektów nowej ustawy o szkolnictwie wyższym.

Kończąc posiedzenie Przewodniczący podziękował za udział w obradach, a gospodarzom-władzom Uniwersytetu Rzeszowskiego za gościnne przyjęcie. Zachęcił do odwiedzania strony internetowej UKF i przekazał, że kolejne posiedzenie Komisji odbędzie się 12-14 października 2017 r. w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Protokołowała

mgr Zofia Kopopka

Przewodniczył

dr hab. Mirosław Gornowicz, prof. UWM